

ONTINYENT PARTICIPA 2022

ONTINYENT AMB ELS ODS

Resum:

A continuació s'adjunta un document realitzat en data de setembre de 2021 amb l'objectiu d'explicar i sintetitzar el procés participatiu de l'Ontinyent Participa 2022. L'objectiu de l'Ajuntament d'Ontinyent per seguir construint una ciutat cada vegada més democràtica ha de veure's reflectit en accions com les que s'han incorporat a l'Ontinyent Participa. Amb tallers formatius i un enfocament diferent de les propostes, s'ha aconseguit un procés més heterogeni que amb les jornades de formacions pertinents, gaudeix d'uns espais públics de discussió i consens de mesures i propostes per millorar la ciutat i per a incloure-les a la fase de presentació de propostes.

Respecte a l'edició anterior, tot i la dificultat de dur a terme un procés amb una durada de tres mesos enmig de la pandèmia ocasionada per la Covid-19, l'Ontinyent Participa 2021 fou exitós tant per l'assistència als tallers formatius com per la gran quantitat de propostes rebudes i l'increment del vot, entre d'altres.

1. Introducció

L'Ajuntament d'Ontinyent fou pioner l'any 2014 en la implantació del procés participatiu Ontinyent Participa. Una mostra d'aquesta bona iniciativa fou l'interès de més de 30 municipis de diferents províncies els quals van sol·licitar informació sobre el model participatiu establert a Ontinyent. Un model de pressupostos on s'estableixen cinc fases:

- I. Presentació de propostes per part de la ciutadania
- II. Filtració de les propostes segons criteris tècnics i de viabilitat per una comissió interdisciplinària formada per personal tècnic de l'Oficina Tècnica, Benestar Social, Igualtat i Medi Ambient.
- III. Votació dels consells sectorials (Consell Econòmic i Social, Consell d'Esports, Consell d'Igualtat, etcètera) de les propostes filtrades. S'escullen un total de 10 finalistes.
- IV. Els i les proposants de les propostes finalistes, han de realitzar un acte de presentació per exposar la candidatura del seu projecte i mostrar els arguments a favor perquè la ciutadania vote la seua proposta.
- V. Votació de la població empadronada a Ontinyent major de 16 anys de les 10 propostes. S'escullen un total de fins a 5.

Un procés participatiu és un mecanisme de democràcia, voluntària i universal on la població pot discutir i decidir sobre les polítiques públiques que puguen dur-se a terme en determinats àmbits de la ciutat. D'aquesta manera, la ciutadania no limita la seua participació a votar únicament cada quatre anys, sinó que també pren decisions de manera periòdica. No obstant això, el fet que la ciutadania tinga la confiança en que el seu vot siga vinculant, sols té un requisit: Que l'Ajuntament execute -en la mesura que es pugua- el major percentatge de projectes guanyadors. Com es pot comprovar en els annexos d'aquest document, l'Ajuntament d'Ontinyent ha executat més del 80% dels projectes i el 100% està executat, en redacció o en tràmits per fer-ho possible.

Tots els projectes innovadors ho són perquè inclouen canvis o noves aportacions de caràcter democràtic, igualitari o mediambientals que abans no s'havien realitzat. Per tant, l'Ontinyent Participa de 2014 incloïa un tret fonamental per al govern municipal: Que la ciutadania decidira en què invertir una part del pressupost. Les xifres de participació han sigut elevades en totes les edicions tal com veurem al diagnòstic, però a mesura que passen els anys i evoluciona la societat, els processos i les polítiques demanen una modernització i un repensament. Això s'ha fet amb l'Ontinyent Participa, que tot i funcionar de manera exitosa com les dades ho indiquen, des de la Regidoria de Govern Obert i Transparència, així com també des de la regidoria de Participació Ciutadana es va decidir fer un pas més enllà i incorporar alguns Objectius de l'Agenda 2030, apostar fermament per una major formació ciutadana i que les propostes

formulades tingueren una perspectiva que no estiga orientada solament a la construcció o a l'obra, sinó que pogueren tindre una perspectiva social, igualitària o mediambiental.

Les noves aportacions es van estudiar i es va elaborar un document que fou aprovat pel Consell de Ciutat el passat 7 de setembre de 2020 i on s'afegiren les modificacions pertinents que els grups polítics i els consells sectorials van realitzar.

2. Diagnòstic

Les dades de propostes rebudes, dels votants i del pressupost invertit, han estat sempre elevades en comparació amb altres municipis d'una grandària semblant a Ontinyent. Les xifres d'inversió han anat en augment i són les següents:

Edició	Pressupost
2014	557.329,20 €
2015	219.158,73 €
2016	564.000,00 €
2017	411.355,63 €
2018	1.848.000,00 €
2019	390.510,08 €
2021	140.322,00 €

L'any 2019 (edició 2020) no es realitzà la votació de l'Ontinyent Participa tot i que es realitzà el procés participatiu al barri del Llombo per decidir el sentit viari de l'Avinguda Torrefiel. A més, en octubre del mateix any, es realitzà un taller participatiu obert per determinar i deliberar amb la ciutadania assistent, quin rumb i quines novetats podria incloure l'Ontinyent Participa del següent any.

La primera edició d'Ontinyent Participa va tenir un pressupost inicial de 350.000,00€ però es va ampliar per la resposta rebuda i pel cost dels projectes. Tot i acceptar les tres propostes guanyadores, les propostes restants sempre s'han valorat i en la majoria d'edicions, s'han dut a terme sempre tenint en compte el pressupost d'aquestes.

El pressupost assignat a l'edició 2021 té una disminució per la reestructuració del pressupost Municipal degut a les partides destinades per combatre la COVID-19, així com el Pla Tornem Junts, dotat amb més de 2 milions d'euros i que ha aconseguit mobilitzar un total de 8 milions d'euros per a impulsar l'economia local.

Els vots s'han mantingut sempre al voltant del 18-22% del cens, una xifra molt elevada en comparació a altres poblacions de mida semblant com Xàtiva (8%) o més

grans com Alcoi o València, han estat al voltant d'entre l'1% i el 4%. Aquestes dades no s'aporten amb ànim de comparació sinó perquè a escala interna sorprén la resposta tan positiva de la població ontinyentina.

Any	Votants
2014	5.172
2015	3.731
2016	5.833
2017	5.239
2018	5.670
2019	4.142
2021	4.234

El total de propostes rebudes per edició, són les següents:

Edició	Propostes
2014	102
2015	153
2016	201
2017	148
2018	181
2019	201
2021	203

Aquest últim any, amb la campanya de comunicació duta a terme i la realització de tres tallers de caràcter formatiu, es va aconseguir el rècord de propostes presentades.

L'Ontinyent Participa s'ha caracteritzat per ser un procés heterogeni i transversal, ja que ha complert durant totes les edicions els següents principis:

1- *Procés vinculant*. S'han valorat i estudiat totes les propostes guanyadores dels últims anys, aconseguint un percentatge d'execució molt elevat.

2- *Procés universal*. Qualsevol habitant d'Ontinyent major de 16 anys pot realitzar propostes i votar.

3- *Procés estratègic*. Mitjançant la participació de l'equip de Govern i dels Consells

sectorials, s'ha aconseguit aprofundir en distints sectors de la població ontinyentina. També, amb la contractació d'empreses dinamitzadores que s'han desplaçat a espais estratègics (Mercat, Universitat, Centre de Salut, etcètera) s'ha aconseguit una major participació i que aquelles persones que desconeixien el procés participatiu, tinguen una aproximació i formació sobre aquest.

3. Línies d'actuació a seguir

Després de les anàlisis dutes a terme per les regidories pertinents, així com per l'equip de govern i una consultora externa, es va acordar en 2019 seguir una línia participativa diferent que la que s'havia fet durant aquest últim quinquenni per a l'Ontinyent Participa de 2020. La nova dinàmica de treball aposta fermament perquè el projecte participatiu dels ontinyentins i ontinyentines siga una eina de democràcia directa i a banda, servisca per a aprofundir amb la cultura democràtica i de participació de la ciutat.

Les mesures que es van establir per aquesta comissió, es fonamenten en l'aposta per tallers i per jornades que faciliten el debat i la deliberació dels diferents representats sectorials, del teixit associatiu, i per ens, de la població ontinyentina. També es va concloure que la complexitat d'alguns dels projectes votats els últims anys han dilatat en excés la seua execució, per la qual cosa cal buscar noves fórmules per tal que no passe tant de temps entre el resultat de la votació i l'execució o posada en marxa de la iniciativa votada. Per tant, el procés comportava unes condicions diferents per al filtre tècnic del projecte i per altra banda, la democràcia deliberativa és una ferramenta directa que pot ser-nos d'utilitat en dues direccions:

1- Aconseguir des de l'Ajuntament una realitat més aproximada de les inquietuds i necessitats de la població.

2- Reunir al teixit social i associatiu de la ciutat perquè mitjançant processos deliberatius arriben a consensos útils a l'hora de realitzar les propostes. Per a aquesta edició s'ha escollit centrar els tallers amb la joventut de primer de batxillerat, fent diferents tallers formatius als instituts d'Ontinyent per als joves de 16 anys (Edat requerida per votar).

3.1. ODS:

Respecte a les temàtiques a tractar dintre dels tallers formatius, i tenint present que Ontinyent es troba executant una Estratègia de Desenvolupament Sostenible Integrat (EDUSI) amb Fondos FEDER de la Unió Europea, s'apostarà per incloure els **objectius de l'AGENDA 2030**. Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) –objectius universals, integradors i ambiciosos- són els que guien la implementació de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides per al Desenvolupament Sostenible, aprovada el 25 de setembre del 2015.

Les temàtiques que aborden van des de la pobresa, la fam, la pau, la salut, l'educació, les desigualtats, la inclusió, la prosperitat econòmica, la protecció del planeta, la lluita contra el canvi climàtic, les ciutats i els territoris, l'energia, el consum i la producció sostenibles i la governança.

4. Tallers

La Llei de 18/2018, de 13 de juliol, de la Generalitat Valenciana per al foment de la responsabilitat social insta les administracions públiques valencianes a dur a terme qualsevol tipus d'acció que siga necessària per a fomentar, entre altres, actituds i comportaments que afavorisquen la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en l'àmbit local.

Des dels últims anys, amb l'impuls de l'Agenda 2030 per part de les Nacions Unides, la responsabilitat social s'ha convertit en un element vertebrador de l'agenda pública europea, estatal, autonòmica i local, donat el seu caràcter transversal i magnitud de les comeses allí plantejades: fi de la pobresa, salut i benestar, igualtat de gènere, educació de qualitat, energia assequible i no contaminant, ciutats i comunitats sostenibles, entre altres.

Les administracions públiques locals, com entitat més pròxima a la ciutadania i coneixedora de la nostra realitat política, social, cultural i territorial, ens erigim com la institució més idònia per a educar, sensibilitzar i informar la població entorn als eixos que conformen els ODS i que, en suma, acaben materialitzant-se en un municipi cada vegada més sostenible, just i equitatiu econòmicament, socialment i mediambientalment.

El Pla Formatiu en matèria “*d’Ontinyent amb els ODS*” impulsat per part de l'Ajuntament naix amb aquesta aspiració, considerant-lo com una oportunitat per a avançar cap a nous paradigmes de gestió col·laborativa dels assumptes públics que capitanejada per la formació en valors i principis de democràtics revitalitze l'interés de la població adolescent en els assumptes públics i enriqueisca la nostra democràcia local.

Els tallers que es duran a terme en l'edició *Ontinyent Participa 2022* s'emmarquen en el projecte Pla Formatiu en matèria “*d’Ontinyent amb els ODS*” impulsat per l'Ajuntament d'Ontinyent, i està constituït per un total de 6 tallers formatius dirigits, exclusivament, a l'alumnat de primer de batxillerat dels cinc centres educatius que ofereixen batxillerat.

En cadascun d'aquests cinc centres es desenvoluparan dos tallers de quaranta-cinc minuts de duració cadascun dels quals, llevat que s'acorden diferents temàtiques en les reunions inicials de planificació i coordinació, versaran sobre les següents matèries:

- La participació ciutadana com a mitjà al servei de la ciutadania.
- Transparència i ètica pública aplicada en la vida diària.
- Govern Obert: una administració de totes i tots.

- Una aproximació a la cultura i comportament política de la joventut valenciana.
- Reptes presents i futurs del concepte de ciutadania global: avançant cap a la diversitat.
- La contribució de la joventut al desenvolupament sostenible d'Ontinyent.

Aquests tallers seran impartits per José Luis Sahuquillo Orozco, polític especialitzat en gestió pública, desenvolupament local i igualtat, amb àmplia experiència en la impartició de cursos i seminaris en institucions acadèmiques nacionals i internacionals, així com director executiu de la consultora valenciana especialitzada en Govern Obert, EQUÀLITAT, participació i igualtat.

Aquesta acció s'acompanyarà de quantes notes de premsa i comunicats s'estime convenient per a garantir el ple coneixement de la iniciativa per part de la ciutadania i, especialment, de l'alumnat de primer de batxillerat, públic objectiu al qual es dirigeix expressament aquesta activitat formativa.

Objectiu general de l'actuació

La finalitat dels tallers és educar a la població adolescent en valors, participació ciutadana i principis que afavorisquen la seua implicació en els assumptes públics del municipi i que, en el seu retorn, enriqueixen la democràcia local.

Objectius específics de l'actuació

Els objectius específics de la present actuació són:

1. Conscienciar a l'alumnat de primer de batxillerat sobre la importància d'implicar-se activament en els assumptes públics.
2. Transmetre principis i valors com la participació ciutadana, la tolerància, el respecte a la diversitat, la transparència, l'ètica pública i la rendició de comptes.
3. Revitalitzar l'interés de la població més jove en els assumptes públics, així com fomentar l'associacionisme juvenil a escala local.
4. Incorporar la perspectiva de l'adolescència en l'agenda pública local.
5. Fomentar la participació en el procés de l'Ontinyent Participa, incentivant-los a realitzar propostes i posteriorment, puguen fer campanya per aconseguir més vots.
6. Debatre assumptes i que sorgisquen propostes consensuades perquè siguen presentades mitjançant la plataforma www.ontinyentparticipa.es

Responsables de l'acció

L'Ajuntament d'Ontinyent considera com a possibles responsables de l'acció a les persones que s'enuncien a continuació:

- Per part de l'Ajuntament d'Ontinyent :
  - Natalia Enguix Martínez, regidora d'Igualtat i Govern Obert.
  - Lluís Vila, responsable del projecte de l'Ajuntament d'Ontinyent.
- Per part dels centres acadèmics:

- Personal de direcció, professorat i alumnat dels centres educatius.
- Per part de l'empresa col·laboradora externa:
  - José Luis Sahuquillo Orozco, director executiu en EQUÀLITAT, participació i igualtat.
  - Lorena García Villar, consultora de Responsabilitat Social en EQUÀLITAT, participació i igualtat.
  - Carla Borràs Ferragud, consultora d'Igualtat en EQUÀLITAT, participació i igualtat.
  - Ignasi Ginestar Martí, consultor de Govern Obert en EQUÀLITAT, participació i igualtat.
  - Jorge Torres Estiguin, consultor de Govern Obert en EQUÀLITAT, participació i igualtat.

Temporalització de l'acció

Setembre de 2021 (del 6 al 19, coincidint amb el termini de presentació de propostes)

5. Objectius de l'Ontinyent Participa 2022

Els objectius per a l'Ontinyent Participa 2022 són:

- Mantenir o millorar l'índex de participació que es va obtenir en l'edició anterior.
- Apropar el procés participatiu a la ciutadania més jove.
- Mostrar en la formació al jovent com la participació ciutadana dels últims anys, ha tingut efecte i s'han dut a terme tots els projectes guanyadors.
- Potenciar tant la presentació de projectes i propostes com la votació posterior.
- Mantenir durant tot el procés participatiu que estiguen presents els principis de:

1- Procés inclusiu. Amb les valoracions realitzades sobre el procés participatiu, des de l'Ajuntament s'ha acordat la necessitat de fomentar la participació dels diferents sectors que existeixen en la nostra societat. Cal centrar el nostre objectiu en afavorir a tota la població però cal fer-ho trencat els biaixos de gènere, d'edat, de sexe i socioeconòmics que contribueixen a una desigualtat en la participació política. L'objectiu fonamental d'aquest principi és mantenir un alt grau d'heterogeneïtat entre les i els votants.

2- Procés educatiu. És necessari realitzar al llarg de l'any, un procés pedagògic on eduquem a la ciutadania més jove en els ideals de democràcia i participació política. Tot i dur aquest any a terme els tallers formatius, es promou que sempre hi haja un enfocament del procés cap a la població més jove.

3- Procés solidari. En relació amb el primer objectiu, existeix la intenció de prioritzar projectes d'àmbit social, mediambiental o amb perspectiva de gènere. Aquesta mesura contribuirà a la construcció d'una ciutat més solidària, més igualitària i més conscient dels problemes que pateix el món actual.

6. Cronograma

6 al 19 de setembre de 2021	Termini per a presentar propostes i tallers formatius als instituts
20 al 24 de setembre de 2021	Anàlisi tècnic i de viabilitat pels diferents departaments municipals i filtració de propostes.
27 al 30 de setembre de 2021	Consells sectorials per decidir les 10 propostes finalistes
4 d'octubre de 2021	Realització d'un vídeo promocional amb els proposants de les 10 propostes finalistes
1 al 14 d'octubre de 2021	Termini de votació de les propostes finalistes

7. Programa

Aquesta edició de l'Ontinyent Participa seguirà apostant perquè les propostes finalistes i guanyadores no estiguen enfocades únicament a l'àmbit urbanístic sinó que propostes com les guanyadores de l'edició passada (2021), de caràcter mediambiental i igualitari, puguen -amb el vot de la ciutadania- estar entre les finalistes. Això converteix al procés en un projecte més **democràtic i inclusiu**, ja que el fet de poder presentar propostes de qualsevol tipus aporta una major heterogeneïtat al projecte i a l'opció de passar la filtració tècnica.

- S'estableix que **un mínim del 50% de propostes guanyadores tinguen un caràcter social, mediambiental o igualitari** (d'acord amb els Objectius del Mil·lenni). Amb un enfocament participatiu que té una gran influència de l'Agenda 2030, s'acorda que almenys un 50% de les propostes guanyadores vagen destinades a causes d'interès comú, així com als col·lectius més vulnerables.

- A causa de la pandèmia i a la **digitalització** cada vegada més del consistori, s'han eliminat els punts físics de votació però s'han mantingut els dinamitzadors/es que recorren diàriament la ciutat per 'buscar vots'. A banda d'aquesta funció, també proporcionen a la gent més major la possibilitat de votar amb les **tauletes digitals** així com **explicar** detalladament les propostes.

- El procés de filtració es durà a terme mitjançant una reunió conjunta de l'**Oficina Tècnica**, el departament d'**Igualtat**, el departament de **Medi Ambient**, el

departament d'**Educació** i el departament de **Serveis Socials**, aconseguint d'aquesta manera incloure la perspectiva de gènere, una mirada transversal i en la mesura possible, la incorporació d'alguns dels Objectius 2030 (Objectius 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 15 i 16).

· El projecte -seguint la línia igualitària de l'anterior edició- ha comptat amb una composició equilibrada entre dones i homes, tant per l'equip encarregat format per la regidora d'Hisenda i d'Igualtat i la regidora de Participació Ciutadana, junt amb el cap de Gabinet de l'Ajuntament d'Ontinyent. També ha tingut un equilibri pel que respecta a l'equip de dinamització del programa que ha estat format per dues dones i dos homes. A més, la documentació, les comunicacions escrites i el material produït s'elabora amb **criteris d'igualtat**, utilitzant un **llenguatge inclusiu i no sexista**. L'Ajuntament d'Ontinyent aposta fermament per la defensa de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes incloent en l'agenda de la política municipal polítiques transversals d'igualtat dissenyades per planificar i treballar per tal d'aconseguir una ciutat inclusiva. Una d'aquestes mesures fou incloure l'obligatorietat de tenir la **perspectiva de gènere** inclosa en totes les **propostes finalistes de l'Ontinyent Participa**.

· Al llarg dels darrers anys s'ha observat un increment de propostes que no poden ser considerades inversions pròpies del Capítol VI del pressupost municipal sinó que, més bé, del Capítol II, de despesa corrent. Aquestes han estat excloses per no ser objecte d'aquesta iniciativa. Propostes com la creació de beques, un increment de determinats fons, o la creació d'una brigada verda -entre altres-, van ser objecte del nou model d'Ontinyent Participa així com la inversió social, mediambiental i igualitària que, a vegades, no necessiten una millora en infraestructures sinó en altres matèries. Per tant, es manté **la inclusió de propostes més enllà de les inversions**.

· Les noves circumstàncies són motiu suficient per a incentivar des de l'Administració Local la reactivació de les empreses de la ciutat. En la mateixa línia del Pla TORNEM JUNTS, volem garantir que els projectes guanyadors puguin ser executats per empreses locals. Un major nombre de projectes guanyadors és imprescindible per a aconseguir arribar a més espais i a més realitats de la nostra ciutat.

- Els resultats i la informació del procés de votació es pot trobar a: www.ontinyentparticipa.es
- Qualsevol tipus d'informació pel que respecta als tallers o al procés participatiu, es pot trobar a les notes de premsa de l'Ajuntament d'Ontinyent en: www.ontinyent.es o **també podeu realitzar-nos una consulta a través del correu electrònic participacio@ontinyent.es**